

N2020/0172/JL Remiss av Promemoria om behovsanalys i den strategiska planen för genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken i Sverige – inspel från Naturturismföretagen

Naturturismföretagen vill inleda med att tacka för möjligheten att lämna synpunkter på arbetet med behovsanalys i den strategiska planen för genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken i Sverige.

Generellt kan vi konstatera att arbetet i form av en SWOT ger en intressant genomgång av många aspekter. Vi vill lyfta fram det faktum att bruttolistan är relativt svepande och gärna hade kunnat spetsas till med ett starkt företagsperspektiv som grund, särskilt de delar som handlar om landsbygdens möjligheter till diversifierad verksamhet, en ökad attraktivitet på landsbygden i stort och stärkt diversifierings- och innovationskraft på landsbygden. Vi är gärna samtalspart i en sådan fortsatt utveckling av bruttolistan.

Vi ser också att det finns många synergier med den svenska strategin för naturturism. Med utgångspunkt i gästens upplevelse är målet att öka:

- Sveriges attraktionskraft
- omsättningen i naturturismbranschen
- graden av professionellt företagande inom naturbaserad turism

Strategin för svensk naturturism är ett initiativ från besöksnärringsbranschen som företräts av VISITA, Svensk Turism AB och Naturturismföretagen. Ni hittar strategin på <https://naturturismforetagen.se/natur-och-ekoturism/nationell-naturturismstrategi/>.

Vad gäller målstrukturen i stort har vi inledningsvis några tankar kring det allmänna målet 1. "Främja en smart, motståndskraftig och diversifierad jordbrukssektor som säkerställer livsmedelssäkerhet"

- Den ekonomiska hållbarheten hos landsbygdsföretag är i SWOT-analysen framlyft som låg, medan man också kan konstatera att en diversifiering ger flera ben att stå på och därmed också en ökad ekonomisk hållbarhet (lyfts bland annat som en styrka på sidan 31). På sidan 25 anges att det totala antalet företag har minskat på landsbygden, men att kombinationsföretag ökat så att andelen nu uppgår till 43%. Vi ser det som synnerligen betydelsefullt att diversifiering som begrepp fortsatt ses som en mycket god möjlighet att öka den ekonomiska hållbarheten generellt på landsbygden och att detta synliggörs mer genomgående i materialet.
- Lämpligen kan man lista ännu en möjlighet (O 13) där "Naturturism och hållbar turism generellt är en mycket stor möjlighet för landsbygden att utvecklas hållbart genom än mer diversifierade företag."

- Ännu en möjlighet kan läggas till på sidan 39 (O14); "Sverige är redan idag förknippad med hållbarhet ur ett internationellt perspektiv och vi har mycket goda verktyg för fortsatt utveckling av hållbarhet. Genom att säkerställa en fortsatt företags- och affärsutveckling med hållbarhet ur alla tre perspektiven som grund, exempelvis genom att säkerställa systematisk tillgång till redan utvecklade system för kvalitetssäkring och hållbarhet kan den diversifierade landsbygdens kraft som motor i omställningsarbetet säkerställas"

I övrigt har vi koncentrerat våra tankar kring det allmänna målet "Förbättra den socioekonomiska strukturen i landsbygdsområdena" och då särskilt delmålen "Locka och underlätta för unga jordbrukare och underlätta affärsutveckling i landsbygdsområdena" samt "Främja sysselsättning, tillväxt, jämställdhet, social, delaktighet och lokal utveckling i landsbygdsområdena"

- På sidan 97 vill vi poängtera det faktum att lokala och regionala varumärken, naturturism och andra rekreationsprodukter är en viktig motor i återhämtningen efter coronapandemin, vilket bör synliggöras bättre i bruttolistan
- På sidan 104 (W11) vill vi poängtera att det redan idag finns fina verktyg för hållbar utveckling av landsbygds- och naturturism, exempelvis genom de etablerade kvalitetssystemen Swedish Welcome och Nature's Best. W11 bör lämpligen formuleras som "....rådgivare med inriktning mot turism och gröna näringar, utbildning av landsbygdsrådgivare på SLU idag inte systematiskt använder den kompetens och de verktyg kring hållbar utveckling av produkter och attraktionskraft på landsbygden som idag är tillgängliga. Fortsatt följeforskning måste också utvecklas"
- En fortsatt diversifiering av företag på landsbygden och en ökad attraktionskraft på landsbygden ställer än mer ökade krav på samverkan mellan markägare, turistföretag och andra aktörer med intressen av markfrågor och besöksnäring. Genom redskapet "Turism på annans mark" finns numera ett överenskommet arbetssätt där en hållbar turism kan säkerställas på svensk landsbygd. Vi ser gärna att denna arbetsmetod och redskap lyfts fram som exempel under O (möjligheter) då vi tror att en fortsatt samverkan med LRF, Jordägarna och andra intressenter snabbt kan lyfta både en hållbar dialog, men också skapa många nya produkter på svensk landsbygd
- Listan på möjligheter måste också kompletteras med det faktum att landsbygds/turistföretag kan utbilda sina gäster i hållbarhet och allemansrätt – detta ligger som en av de viktigaste reseanledningarna idag generellt inom turism, både begreppet "hållbarhet" och att "lära sig som gäst". På så sätt blir svensk hållbarhet både en exportvara och en grund för lokal landsbygdsutveckling.
- Listan på svagheter måste kompletteras för att lyfta fram det faktum att infrastrukturen på landsbygden mycket sällan är anpassad utifrån ett turistiskt behov. Om man fokuserar på landsbygden i stort på en nationell nivå är inte heller kollektivtrafiken på en nationell nivå av den kvalitet som krävs för att lyfta en hållbar internationell turism. Insatser behövs både på nationell nivå för exvis nattrafik med

tåg och på regional och lokal nivå för att lyfta exvis kollektivtrafik ur ett turistiskt perspektiv. Det turistiska perspektivet för kollektivtrafiken måste också ses som tvådelat, både med aspekten att säkra god tillgång till landsbygden för inkommande gäster, men också med aspekten att kunna säkerställa arbetspendling med kollektivtrafik till landsbygdens "hotspots" för besökare. Här kan behöva kompletteras med flera svaghetspunkter och kanske också någon möjlighetspunkt - med ett nytt uppdrag/ansvar att också planera kollektivtrafik ur turistisk synvinkel så öppnas helt nya möjligheter för många delar av Sverige vad gäller entreprenörskap och hållbar affärsutveckling.

- Under O3 på sidan 105 vill vi lyfta fram kopplingen till det allmänna målet 1. kring främjandet av en diversifierad landsbygdsverksamhet. Dessa samband visar på den synnerliga vikten att öka förutsättningarna för en hållbar utveckling av diversifierade landsbygdsföretag.

Ormanäs 2 oktober 2020

Camilla Jönsson
Ordförande